

N:o 34.

Ank. till Riksd. Kausli den 7 Mars 1877, kl. 1 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, angående eftergift af Kronofogden Oscar Moosberg ådömd ersättnings-skyldighet till statsverket; Gifven Stockholms Slott den 16 Februari 1877.

Sedan vid föredragning den 28 November 1876 af de underdåniga besvär, Kronofogden i Kalix fögderi Oscar Moosberg anført öfver Kammarrättens den 13 Mars samma år meddelade utslag, hvarigenom Moosberg blifvit ålagd att, såsom vållande dertill att de för åren 1866 och 1867 Törefors bruksegare påförda kronoutskylder och stämmoböter icke kunnat af vederbörande uttagas, ersätta statsverket med ett belopp af 1,840 kronor 16 öre, skäl förklarats icke vara anfördt, som kunde verka ändring i Kammarrättens utslag, har Högsta Domstolen med note ur sitt protokoll ofvan förstnämnda dag till Kongl. Maj:t i Dess Finansdepartement öfverlemnadt en af Moosberg, i sammanhang med de underdåniga besvären, gjord ansökning att af gunst och nåd varda befriad från den honom ådömda ersättningsskyldighet; och har Kongl. Maj:t af handlingarne i detta mål inhemtat:

att på order af Moosberg, hvilken haft till åliggande att ifrågasvara utskylder indrifva, utmätning blifvit den 23 Juli 1867 vid Törefors bruk verkställd för uttagande af 1866 års oguldna kronoutskylder och stämmoböter jemte andra afgifter, hvarom nu icke är fråga, dervid i mät antecknats och blifvit med exekutors märke försedda två hundra femtiofyra tolfter plankor, tillhoppa värderade till 2,275 kronor 50 öre;

att Törefors bruksegare öfver utmätningssätgården anført besvär hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Norrbottens län, som genom ut-

slag den 31 December 1867 förklarar bruksegarnes talan ej föranleda till någon åtgärd, men att Kongl. Maj:ts och Rikets Svea Hofrätt, hvarest Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes omförmälda utslag blifvit af Grosshandlanden Oscar Cassel öfverklagadt, genom utslag den 31 Juli 1868, enär Cassel uppgifvit och med företedda handlingar sökt styrka, att de utnätta trävarorna vore Cassel tillhöriga och vid utmätningstillfället funnits upplagda å en af Cassel förhyrd brädgård vid Törefors, på det sätt bifallit Cassels ändringssökande, att frågan om bättre rätt till omförmälda trävaror förvisades till utförande vid vederbörlig domstol, hvar emellertid, och intill dess saken blifvit genom laga kraft egande beslut afgjord, det utnätta godset skulle under qvarstad förblifva, med åliggande för Cassel att inom tre månader efter Hofrättens utslags datum saken till domstol instämma, vid äfventyr att qvarstaden eljest förfölle;

att, då qvarstaden skolat den 23 September 1868 verkställas, de utnätta plankorna icke funnits kvar å platsen, hvarifrån desamma, enligt uppgift, blifvit under sommaren samma år för Cassels räkning utskäpade till utlandet;

att Neder-Kalix häradsrätt, hvarest Moosberg med anledning häraf väckt talan mot Cassel, medelst utslag den 1 December 1871 ålagt Cassel att till Moosberg utgifva det belopp, hvarför trävarorna varit utnätta, jemte utnämningskostnad, efter afdrag af dels 163 kronor 82 öre, som på 1867 års fattigafgifter, hvarom i detta mål icke är fråga, blifvit guldne, och dels hvad som i egaren af Törefors bruk, Borgmästaren Melcher Jakobssons under tiden inträffade konkurs kunde hafva erhållits; hvar emot Svea Hofrätt, på häröfver af Cassel anförda besvär, genom utslag den 13 Juni 1872, på den grund, att ofvanberörda trävaror icke blifvit af utnämningsmännen tagna i förvar eller satta under försegling, utan endast i mät antecknade, och desamma således icke kunde anses hafva blifvit i laga ordning utnätta, befriat Cassel från ersättningsskyldighet i målet, hvilket Hofrättens utslag, af Moosberg i underdånighet öfverklagadt, blifvit af Kongl. Maj:t den 21 Januari 1873 faststaldt;

att Moosberg emellertid i Borgmästaren Jakobssons vid Simtuna häradsrätt i Westmanland anhängiga konkurs genom särskilda inlagor, hvilka, på Moosbergs begäran, blifvit genom Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i Norrbottens län försorg vederbörande domhafvande tillställda, dels å inställeledagen den 14 Februari 1868 bevakat, under yrkande om förmånsrätt, 1866 års oguldna kronoutskylder för Törefors bruk med underlydande till belopp af 1,130 kronor 6 öre, dels sedermera genom efterbevakning i konkursen yrkat betalning med förmånsrätt för 1867 års

oguldna enahanda utskylder och stämmoböter m. m. till belopp af 741 kronor 54 öre, men att dessa bevakningar af den anledning att Moosberg underlåtit att, på sätt i konkursen blifvit yrkadt, fordringarnes riktighet med ed fästa, af konkursdomstolen lemnats utan afseende;

att derefter landskontoret i Norrbottens län den 31 Oktober 1873 hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande derstädes anmält, att vid granskning af Kalix fögderis uppbördsberättelse för år 1872 förekommit, att ifrågavarande kronoutskylder, då beräknade tillhopa till 1,845 kronor 31 öre, balanserades såsom beroende på afkortning, samt, enär icke visadt vore, att dessa rester på giltiga skäl balanserades, yrkat åläggande för Moosberg att medlen till landtränteriet skyndsamt inleverera;

att sedan Moosberg fått förklara sig öfver detta yrkande och der-vid anhållit, att berörda oguldna utskylder måtte ur kronans räkenskaper afskrifvas, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande genom utslag den 14 Mars 1874 sig utlåtit, att Kongl. Maj:ts Befallningshafvande väl funne den uraktlåtenhet ligga Moosberg till last, dels att han vid den under den 23 Juli 1867 verkställda utmätning underlåtit att taga det utmätta godset i förvar eller sätta detsamma under förseglning, dels ock att han vid de af honom gjorda bevakningarne i Borgmästaren Jakobssons konkurs icke på förhand beedigat beloppet af de å Kongl. Maj:ts och Kronans vägnar anmälda fordringar, hvilket haft till följd, att då edgångsyrkande under konkursmålets handläggning framstälts, men Moosberg alltjemt derom saknat kännedom, någon edgång icke blifvit af honom fullgjord, samt hans bevakningar af konkursdomstolen förty lemnats utan afseende; men då i betraktande toges dels det utmätta godsets beskaffenhet, dels ock att Moosberg saknat skäligen anledning antaga, det Kongl. Maj:ts och Kronans ifrågavarande fordringar, grundande sig på behörigen verifierade och från länsstyrelsens fastställda uppbördsbok utskrifna debetsedlar, skulle till riktigheten bestridas och behöfva med ed styrkas, samt den omständighet, att icke någon person, å Kongl. Maj:ts och Kronans vägnar, varit vid konkursdomstolen tillstädes för att meddela underrättelser om hvad derstädes förelupit samt i öfrigt Kronans rätt och bästa iakttaga och bevaka, icke kunde anses vara uteslutande föranledd af någon underlåtenhet å Moosbergs sida, funne Kongl. Maj:ts Befallningshafvande Moosbergs ofvan omnämnda uraktlåtenhet ej vara af beskaffenhet att lagligen kunna till ersättningsskyldighet för honom föranleda, hvadan landskontorets framställning icke kunde bifallas; och skulle Moosberg ega att, derest utslaget, som komme att underställas Kaminnarrättens pröfning, godkändes eller eljest vunne laga kraft, få ofta

berörda belopp, 1,845 kronor 31 öre, i vederbörlig ordning i räkenskaperna afskrifvet;

att vid den handläggning af målet, som derefter egt rum i Kammarrätten, advokatfiskalsembetet i afgifna memorial, under erinran att i förutnämnda 1,845 kronor 31 öre inginge medel till belopp af 5 kronor 15 öre, som ej vore af beskaffenhet att böra i Kronans räkenskaper redovisas, beträffande återstående beloppet, 1,840 kronor 16 öre, anført, att den Kronan tillskyndade förlust af dessa medel närmast förorsakats dels deraf att, sedan för uttagande af 1866 års utskylder utmätning den 23 Juli 1867 verkstälts, det dervid i mät förklarade godset blifvit af annan person taget i besittning och förskingradt, utan att denne, enär godset icke varit att anse såsom i laga ordning utmätt, kunnat för sitt berörda förfarande af domstol åläggas någon ersättningskyldighet, dels deraf att, sedan så väl 1866 som 1867 årens utskylder blifvit i egaren af Törefors bruk, Borgmästaren Jakobssons konkurs bevakade, någon utdelning ur konkursmassans tillgångar likväl icke kunnat denna fordran tillerkännas i följd deraf, att densamma icke blifvit med ed fästad; och enär Moosberg, hvilken det ålegat såsom tjenstepligt att gå i författning om ifrågavarande utskylders indrifning samt Kronans rätt i afseende å den iakttaga och bevaka, dervid icke förfarit med den omtanke som vederbort, utan genom de försummelse han, på sätt blifvit nämndt, vid utförande af detta sitt åliggande låtit komma sig till last, varit vållande dertill, att berörda kronomedel gått för Kongl. Maj:t och Kronan förlore, yrkade advokatfiskalsembetet, att Moosberg måtte förpligtas ersätta Kongl. Maj:t och Kronan medlens belopp, 1,840 kronor 16 öre; samt

att Kammarrätten genom sitt oförmälda utslag den 13 Mars 1876, jemte det mot Moosberg tillika framställt påstående om ansvar förklarades icke kunna bifallas, i öfrigt sig utlåtitt, att emedan i målet förekomme, dels att i följd af felaktighet vid den utmätningens åtgärd, som för indrifvande af 1866 års utskylder blifvit af Moosberg den 23 Juli 1867 vidtagen, Kongl. Maj:t genom utslag den 21 Januari 1873 förklarar samma åtgärd icke kunna såsom i laga ordning verkställd utmätning anses, dels ock att Moosberg, genom försummelse att med borgenärsed fästa Kronans af honom åren 1868 och 1869 i Borgmästaren Jakobssons konkurs anmälda och bevakade fordringar för 1866 och 1867 årens oförmälda kronoutskylder, vållat, att dessa bevakningar blifvit af konkursdomstolen lemnade utan afseende; ty och som Moosberg, hvilken ej visat, att han i öfrigt vidtagit på honom beroende åtgärder för utbekommande af berörda utskylder, icke ens invändt, än mindre styrkt, att

Kronans

Kronans ifrågavarande fordringar, äfven om utmätningen och bevakningarne uti konkursen skett i behörig ordning, skulle i allt fall till större eller mindre del gått förlorade, ansåge Kammarrätten Moosberg, ehuru han till sitt urskuldande anfört mildrande omständigheter, icke kunna undgå att i målet vidkännas ersättningsskyldighet; och förpligtades fördenskull, jemlikt 11 och 12 §§ i instruktionen för kronofogdarne den 10 November 1855 samt 6 kapitlet 1 § strafflagen, Moosberg att, på sätt advokatfiskalsembetet yrkat, ersätta Kongl. Maj:t och Kronan förlusten af förutnämnda medel med ett sammanlagdt belopp af 1,840 kronor 16 öre; honom dock öppet lemnadt att efter befogenhet sitt hos vederbörande återsöka.

Till stöd för den underdåniga nådeansökningen har Moosberg hufvudsakligen andragit: att för tagande i förvar af det vid Törefors den 23 Juli 1867 utmäta godset erfordrats, att utmätningsförrättaren haft tillgång till lämplig plats för de i mät antecknade plankornas uppläggande, men att då dylik plats icke funnits att tillgå närmare än vid Moosbergs mer än 2 mil från förrättningsstället belägna hem, och Moosberg icke heller haft medel till sitt förfogande vare sig för plankornas bortförande eller för anskaffande af upplagsplats på närmare håll, vid utmätningen icke kunnat annorlunda förfaras, än som skett, eller att plankorna blifvit i tillkallade personers närvaro räknade, märkta och såsom utmäta förklarade; att Moosberg icke kunnat föreställa sig, att en råd, dragen omkring de i staplar upplagda plankorna, och försedd med några insegel, skulle utgjort ett verksammare skydd för utmätningens bestånd än de å plankorna af exsekutor anbragta märkena; att Moosberg, som icke mottagit officiel underrättelse om Jakobssons iråkade konkurs, på enskild väg derom erhållit kännedom så kort tid före inställeledagen i konkursen, att han icke före bevakningens verkställande hunnit betänka sig på vidtagande af sådana försigtighetsmått, som fordringens beedigande, derom han icke heller haft skäl vänta att yrkande skulle i konkursen blifva framstaldt; att då i öfrigt bevakningsinlagorna blifvit genom Kongl. Maj:ts Befallningshafvande till vederbörande domhafvande befordrade, Moosberg, som icke kunnat vara pliktig att vid konkursdomstolen med stora omkostnader för sig ställa ombud, trots sig hafva anledning antaga, att, derest anmärkningar mot bevakningarne i konkursen framställes, underrättelse derom skulle genom Kongl. Maj:ts Befallningshafvande komma honom tillhanda; att då Kalix fögderi omfattade fyra socknar, på 6 till 18 mils afstånd från hvarandra och med en folkmängd af nära 23,000 personer, stora svårigheter voro förenade med utöfningen af Moosbergs tjänsteverksamhet; samt att det honom

ådomda ersättningsbeloppets utgifvande skulle, i anseende till de med kronofogdetjensten i Kalix fögderi förenade små inkomster, på ett synnerligen känbart sätt inverka på Moosbergs ekonomiska ställning.

Detta med hvad mera handlingarne innehålla har Kongl. Maj:t tagit i öfvervägande; och som de omständigheter, hvilka föranledt ogillande af den vid Törefors den 23 Juli 1867 verkställda utmätning, uppenbarligen berott, icke af bristande omtanke eller nit hos Moosberg i bevakandet af Kronans rätt, utan af den utaf Moosberg så väl som af dem, hvilka på hans ansvar förrättat utmätningen, hysta, men af vederbörande domstolar icke godkända föreställning, att anbringandet af exsekutors märke å de vid tillfället utmäta plankorna vore en för utmätningens bestånd ej mindre laggiltig och med afseende å beskaffenheten af det i mät tagna godset lämpligare åtgärd, än plankornas sättande under försegling, samt, på sätt Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i sitt omförmälda utslag den 14 Mars 1874 erinrat, Moosberg, vid det förhållande att Kronans ifrågavarande i Borgmästaren Jakobssons konkurs bevakade fordringar grundade sig på behörigen verifierade, från länsstyrelsens fastställda uppbördsbok utskrifna debetsedlar, saknat skälig anledning antaga, att påstående om fordringarnes fästade med ed skulle i konkursen väckas, och orsaken dertill att, då sådant yrkande likväl blifvit framställt, Moosberg under konkursens fortgång blifvit derom i okunnighet, åtminstone till någon del torde få tillskrifvas saknaden i då gällande konkurslagstiftning af den sedermera genom förordningen den 12 maj 1870 stadgade skyldighet för konkursdomare att om dylikt yrkande meddela borgenär underrättelse, vill Kongl. Maj:t, som vid berörda förhållanden finner den, med hänsyn till beloppet af de med kronofogdebeställningen förenade inkomster högst känbara påföljd, hvilken enligt domstolarnes beslut komme att drabba Moosberg, icke stå i rimligt förhållande till hvad i målet blifvit fördt honom till last, härmed föreslå Riksdagen, att af det Moosberg till utgifvande ådomda belopp, 1,840 kronor 16 öre, må honom eftergifvas 1,500 kronor.

Handlingarne i detta ärende skola vederbörande Utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Hans Forssell.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms slott den 16 Februari 1877.

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Friherre *De Geer*,
Hans Excellens Herr Ministern för Utrikes ärendena *Björnstjerna*,
Statsråden: *Lagerstråle*,
Thyselius,
Carlson,
Friherre *Alströmer*,
Weidenhielm,
Lovén,
Friherre *von Otter* och
Forssell.

Föredragande Departementschefen Statsrådet *Forssell* uppläste här-
efter till justering följande, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts
på Statsrådets enhälliga tillstyrkande, den 26 nästlidne Januari fattade
beslut, uppsatta förslag till Kongl. Maj:ts nådiga propositioner till Riks-
dagen, nemligen:

b) angående eftergift af Kronofogden *Oscar Moosberg* ådömd er-
sättningsskyldighet till statsverket.

Hans Maj:t Konungen tacktes, enligt Statsrådets un-
derdåniga tillstyrkande, i nåder gilla berörda förslag,
sådana de finnas detta protokoll bilagda, och befallde,
att i enlighet dermed nådiga propositioner skulle till
Riksdagen aflätas.

Ex protocollo

L. Akerhielm.
